

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
ректор Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

В.С. Бабіров
« _____ » _____ 2018 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ ВСТУПУ ДО
АСПРАНТУРИ
Юридичного факультету

З ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 29 Міжнародні відносини
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 293 «Міжнародне право»

Програми затверджена на засіданні Вченої ради
Юридичного факультету протокол №8 від 05.02.2018 р.

Харків 2018

Питання для складання вступного іспиту до аспірантури з дисципліни « Міжнародне право »

1. Історія виникнення та розвитку міжнародного права, сучасне становище.
2. Становлення інститутів середньовічного міжнародного права.
3. Система міжнародного права.
4. Нормоутворення в міжнародному праві.
5. Характеристика принципів міжнародного права.
6. Джерела міжнародного права.
7. Співвідношення міжнародного права з національним законодавством.
8. Міжнародні правовідносини: поняття, сутність, види.
9. Суб'єкти міжнародного права: поняття, види.
10. Визнання в міжнародному праві, види і форми визнання.
11. Поняття міжнародної відповідальності, підстави виникнення.
12. Види міжнародно-правової відповідальності.
13. Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності.
14. Підстави індивідуальної відповідальності фізичних осіб.
15. Міжнародні судові органи загальної компетенції.
16. Міжнародні органи кримінальної юрисдикції.
17. Поняття та види територій у міжнародному праві.
18. Склад та юридична природа державної території.
19. Правовий режим територій із загальним використанням.
20. Державні кордони.
21. Правовий режим міжнародних каналів.
22. Правовий режим міжнародних рік.
23. Поняття міжнародного договору, структура. Класифікація міжнародних договорів.
24. Порядок укладення міжнародного договору.
25. Порядок набрання чинності міжнародних договорів. Дія міжнародних договорів за законодавством України.
26. Підстави та порядок припинення дії міжнародних договорів.
27. Дія, дійсність і тлумачення міжнародних договорів.
28. Становлення та розвиток права прав людини на міжнародному рівні.
29. Загальна характеристика міжнародно-правових стандартів у галузі прав людини.
30. Механізми захисту прав людини (універсальні і регіональні).
31. Конвенційні органи захисту прав і свобод людини.
32. Спеціально уповноважені особи із захисту прав окремих категорій осіб.
33. Міжнародно-правовий статус апатридів, біпатридів, іноземців.
34. Міжнародно-правовий статус біженців і вимушених переселенців.
35. Міграційне право.

36. Правове регулювання питань пов'язаних із правом притулку.
37. Поняття міжнародної організації. Види міжнародних організацій.
38. ООН: структура, компетенція, повноваження органів.
39. Система підтримки миру в рамках ООН.
40. Спеціалізовані установи ООН.
41. Регіональні міжнародні організації.
42. Рада Європи.
43. Організація з безпеки і співробітництва у Європі.
44. Організація північноатлантичного договору.
45. Поняття дипломатичного та консульського права, суб'єкти.
46. Види органів зовнішніх зносин.
47. Дипломатичні представництва та консульські установи: порядок створення та компетенція.
48. Структура дипломатичного представництва та консульської установи.
49. Привілеї й імунітети дипломатичного представництва та його персоналу.
50. Підстави припинення діяльності дипломатичного представництва та консульської установи на території держави перебування.
51. Дипломатичний протокол.
52. Тимчасові місії.
53. Поняття міжнародної злочинності: особливості та форми.
54. Співробітництво держав у протидії організованої злочинності.
55. Міжнародні злочини.
56. Злочини міжнародного характеру.
57. Діяльність міжнародних органів із попередження та боротьби зі злочинністю.
58. Міжнародний кримінальний Суд.
59. Правові підстави та порядок видачі осіб, які скоїли злочин.
60. Поняття міжнародного морського права, суб'єкти.
61. Класифікація морських просторів.
62. Правовий режим міжнародних каналів.
63. Міжнародні морські організації.
64. Статус екіпажів морських суден, які знаходяться в морських просторах за межами держави їх приналежності.
65. Поняття, предмет, джерела міжнародного повітряного права.
66. Загальна характеристика принципів міжнародного повітряного права.
67. Правовий статус космічних кораблів та їх екіпажів.
68. Міжнародні повітряні організації.
69. Відповідальність за порушення норм і принципів повітряного права.
70. Поняття, джерела, суб'єкти міжнародного космічного права.
71. Правовий режим космічного простору і небесних тіл.
72. Статус космічних кораблів та членів їх екіпажів.
73. Міжнародні космічні організації.
74. Відповідальність у міжнародному космічному праві.
75. Поняття, предмет міжнародного екологічного права.

76. Принципи міжнародного екологічного права.
77. Об'єкти міжнародного екологічного права.
78. Міжнародні організації в галузі захисту оточуючого середовища.
79. Відповідальність за порушення норм і принципів екологічного права.
80. Поняття, суб'єкти міжнародного економічного права.
81. Принципи міжнародного економічного співробітництва держав.
82. Міжнародне торгове право.
83. Міжнародні економічні союзи.
84. Правовий статус міжнародних організацій у сфері економічного співробітництва.
85. Поняття права міжнародної безпеки, суб'єкти.
86. Характеристика мирних засобів вирішення міжнародних суперечок.
87. Регіональна безпека.
88. Поняття права збройних конфліктів. Класифікація збройних конфліктів.
89. Правові наслідки початку війни. Нейтралітет під час війни.
90. Правовий статус учасників збройних конфліктів.
91. Заборонені засоби і методи ведення військових дій.
92. Міжнародно-правова регламентація закінчення військових дій та стану війни.
93. Поняття європейського права, система.
94. Джерела права Європейського Союзу.
95. Загальні принципи права Європейського Союзу.
96. Принципи функціонування Європейського Союзу.
97. Інституції Європейського Союзу: поняття, види.
98. Спеціалізовані агенції Європейського Союзу.
99. Україна і Європейський Союз.

Рекомендована література

Основна література:

Міжнародно-правові акти:

1. Венская конвенция о дипломатических сношениях от 18 апреля 1961 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/dip_rel.shtml.
2. Венская Конвенция о консульских сношениях от 24 апреля 1963 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/consular.pdf.
3. Венская Конвенция о праве международных договоров от 23 мая 1969 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/law_treaties.shtml.
4. Венская Конвенция о правопреемстве государств в отношении государственной собственности, государственных архивов и государственных долгов от 8 апреля 1978 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/succession_archives.pdf.

5. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів від 23 серпня 1978 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_185.
6. Декларация о принципах международного права, касающихся дружественных отношений и сотрудничества между государствами в соответствии с Уставом Организации Объединенных Наций от 24 октября 1970 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_569.
7. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
8. Конвенция ООН по морскому праву от 10 декабря 1982 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/lawsea.shtml.
9. Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
10. Лиссабонский договор о внесении изменений в Договор о Европейском союзе и Договор об учреждении Европейского сообщества от 13 декабря 2007 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2007:306:SOM:EN:HTML>.
11. Міжнародний пакт про громадянські й політичні права від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
13. Північноатлантичний договір від 4 квітня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_008.
14. Римский статут Международного уголовного суда от 17 июля 1998 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/0D8024D3-87EA-4E6A-8A27-05B987C38689/0/RomeStatuteEng.pdf>.
15. Статут Международного Суда ООН от 26 июня 1945 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/documents/charter/>.
16. Статут Ради Європи від 5 травня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_001.
17. Статут Співдружності Незалежних Держав [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_033.
18. Устав Организации Объединенных Наций от 26 июня 1945 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/documents/charter/>.
19. Факультативний протоколдо Міжнародного пакту про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_086.

Література:

1. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
2. Буткевич О. В. Історія міжнародного права. Підручник / О.В. Буткевич. – К.: Ліра-К. – 2013. – 416 с.
3. Василенко В. А. Основы теории международного права / В. А. Василенко. – К.: Вища школа, 1988. – 288 с.
4. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / [Акуленко В. І., Андреасян Г. А., Білорицький Г. О. та ін.; за ред. В. Н. Денисова]. – К.: Юстиніан, 2006. – 672 с.
5. Действующее международное право. В 3-х томах / Составители Ю. М. Колосов и Э. С. Кривчикова. – М.: Издательство Московского независимого института международного права, 1996.
6. Дмитрієв А. І. Міжнародне публічне право: навч. посібник / [А. І. Дмитрієв, В. І. Муравйов; відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський]. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 640 с.
7. Европейское международное право / отв. ред. М.Ю.Колосов, Э. С. Кривчикова, П. В. Саваськов – М.: Междунар. отношения, 2005. – 408 с.
8. Европейское право. Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека: учебник / рук. авт. кол. и отв. ред. Л. М. Энтин. 3-е изд., пересмотр. и доп. – М.: НОРМА, 2013. – 960 с.
9. История международного права авт. кол.; по ред. А. И. Дмитриева, У. Э. Батлера. – Изд. 2-е, доп. и перераб. – Одесса: Фенікс, 2013. – 574 с.
10. Кулеба Д. І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика. / з а науковою редакцією О. В. Задорожнього/Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інституту міжнародних відносин. – К.: Видавничий дім «Промені», 2007. – 304 с.
11. Курс международного права. В 7 т. / [Баскин Ю. А., Крылов Н. Б., Левин Д. Б. и др.; отв. ред. Р. А. Мюллерсон, Г. И. Тункин]. – М.: Наука, 1989. – Т. 1: Понятие, предмет и система международного права.
12. Лукашук И. И. Право международной ответственности / И. И. Лукашук. – М.: Волтерс Клувер, 2004. – 432 с.
13. Международное гуманитарное право: учебник / О. И. Тиунов. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма, 2012. – 336 с.
14. Международное морское право: учебное пособие / С. А. Гуреев, И. В. Зенкин, Г. Г. Иванов; отв. ред. С. А. Гуреев. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: НОРМА, 2011. – 432 с.
15. Международное право / Вольфганг Граф Вицтум [и др.; пер. с нем. [В. Бергман, пред., сост.]; [науч. ред. и сост. указ. Т. Ф. Яковлева]. – М.: Инфотропик Медиа, 2011. – 992 с.
16. Международное право: Сборник документов: Учеб пособие / Н. Т. Блатова, Г. М. Мелков. – М.: Ид риор, 2011. – 704 с.

17. Международное право: учебник для бакалавров / И. В. Гетьман-Павлова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрайт, 2013. – 709 с.
18. Международное право: учебник / отв. ред. Г. В. Игнатенко, О. И. Тиунов. 6-е изд., перераб. и доп. – М.: НОРМА, 2013. – 752 с.
19. Международное публичное право: учебник / [Л. П. Ануфриев, К. А. Бекашев, Е. Г. Моисеев, В. В. Устинов [и др.]; ответ. ред. К. А. Бекашев. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Проспект, 2009. – 1008 с.
20. Міжнародне право: словник-довідник / [С. М. Перепьолкін, Т. Л. Сироїд, Л. А. Філянїна]; за заг. ред. Т. Л. Сироїд. – Х.: Юрайт, 2014. – 408 с.
21. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Беглий, О. А. Радзівілл та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. – К.: НАУ, 2012. – Т. 1. – 420 с.
22. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Беглий, О. А. Радзівілл та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. – К.: НАУ, 2012. – Т. 2. – 348 с.
23. Сироїд Т. Л. Міжнародне право: навчальний посібник / Т. Л. Сироїд. – Харків: ХНУВС, 2009. – 336 с.
24. Тункин Г. И. Теория международного права / Г. И. Тункин; под общей ред. проф. Л. Н. Шестакова. – М.: Зерцало, 2000. – 416 с.
25. Хрестоматия. Действующее международное право. – 2012 г. – Бишкек [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.auca.kg/uploads/Tian%20Shan%20Policy%20Center/Reports/Country%20Reports%20and%20Assessments/Int%20Law%20Book_Sept%202012_RUS.pdf.
26. Черниченко С. В. Теория международного права. В 2-х томах / С. В. Черниченко. – М.: НИМП, 1999.

Допоміжна література:

1. Арцибасов И. Н., Егоров С. А. Вооруженный конфликт: право, политика, дипломатия. – М., 1995.
Биленчук П. Д. Транснациональная преступность: состояние и трансформация: Учебное пособие / П. Д. Биленчук., С. Е. Еркенов, А. В. Кофанов; под ред. Акад. П. Д. Биленчука. – К.: Атика, 1999. – 272 с.
2. Блищенко И. П., Дориа Ж. Прецеденты в международном публичном и частном праве. 2-е изд., доп. – М.: Издательство МНИМП, 1999. – 472 с.
3. Буткевич В. Г. Соотношение внутригосударственного и международного права / В. Г. Буткевич. – К.: Вища школа, 1981. – 311 с.
4. Василенко В. А. Ответственность государства за международные правонарушения / В. А. Василенко. – К.: Вища шк., 1976. – 268 с.
5. Верле Г. Принципы международного уголовного права: учебник / Герхард Верле; пер. с англ. С. В. Саяпина. – Одесса: Феникс; М.: Транслит, 2011. – 910 с.
6. Вооруженный конфликт немеждународного характера: международно-правовой аспект: монография / М. Г. Смирнов. – М.: НОРМА, 2013. – 208 с.

7. Гавердовский А. С. Имплементация норм международного права / А. С. Гавердовский. – К.: Вища школа, 1980. – 320 с.
8. Гомьен Д. Европейская конвенция Европейская социальная хартия: право и практика / Д. Гомьен, Д. Харрис, Л. Зваак. – М.: МНИМП, 1998. – 600 с.
9. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби: Навч. посібник / Б. І. Гуменюк. – К.: Либідь, 1998. – 248 с.
10. Дайчман И. Интерпол. Всемирная система борьбы с преступностью / И. Дайчман. – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. – 480 с.
11. Даниленко Г. М. Обычай в современном международном праве / Г. М. Даниленко. – М.: Наука, 1988. – 192 с.
12. Денисов В. Н. Проблеми створення публічного порядку в зовнішньополітичній діяльності України. Суверенітет України і міжнародне право / В. Н. Денисов. – К.: Манускрипт, 1995.
13. Дженіс М. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування / М. Дженіс, Р. Кей, Е.Бредлі; пер. з англ. – К.: АртЕк, 1997. – 624 с.
14. Джон Вуд и Жан Серре Дипломатический церемониал и протокол. – М.: Прогресс, 1976. – 394 с.
15. Дружков М. П. Заключение многосторонних договоров в рамках и под эгидой международных организаций [Текст]: монография / М. П. Дружков; Под ред. Н. И. Ульяновой; Академия наук Украинской ССР; Институт государства и права. – Киев: Наукова думка, 1986. – 103 с.
16. Евинтов В. И. Многоязычные договоры в современном международном праве / В. И. Евинтов. – К.: Наук. Думка, 1981. – 132 с.
17. Энтин Л. М. Право Европейского Союза. Новый этап эволюции: 2009-2017 годы / Л. М. Энтин. – М.: Аксиом, 2009. – 300 с.
18. Зайцева О. Г. Международные межправительственные организации / О. Г. Зайцева. – М.: Наука, 1983. – 167 с.
19. Захарова Н. В. Правопреемство государств / Н. В. Захарова. – М., 1973. – 127 с.
20. Игнатенко Г. В. Взаимодействие внутригосударственного и международного права / Г. В. Игнатенко. – Свердловск: Изд-во Уральск. ун-та, 1981. – 60 с.
21. Карташкин В. А. Права человека в международном и внутригосударственном праве / В. А. Карташкин. – М.: Институт государства и права РАН, 1995. – 132 с.
22. Кибальник А. Г. Современное международное уголовное право: понятие, задачи и принципы / А. Г. Кибальник; под науч. ред. А. В. Наумова. – СПб.: Юридический центр Пресс, 2003. – 252 с.
23. Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Г. Друзенка та С. Друзенко, за заг. ред. Г. Друзенка. – К.: «К.Ш.С.», 2010. – 536 с.
24. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посібник / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко. – К.: Знання, 2009. – 751 с.

25. Кориневич А. О. Застосування міжнародного гуманітарного права до збройного конфлікту на території України: навч. посіб. /А. О. Кориневич; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Одеса: Фенікс, 2015. – 78 с.
26. Косов Ю. В., Торопыгин А. В. Содружество независимых государств: Институты, интеграционные процессы, конфликты и парламентская дипломатия: Учеб. пособие / Ю. В. Косов, А. В. Торопыгин. – 2-е изд., доп. – М.: Аспект Пресс, 2009. – 256 с.
27. Костенко Н. И. Международное уголовное право: современные теоретические проблемы / Н. И. Костенко. – М.: Юрлитинформ, 2004. – 448 с.
28. Лисик В. М. Правовий статус Міжанродного комітету Червоного Хреста і міжнародному праві: Монографія / Лисик В. М.. – Одеса: Фенікс, 2012. – 208 с.
29. Международная и внутригосударственная защита прав человека: Учебник / Под ред. Р. М. Валеева. – М.: Статут, 2011. – 830 с.
30. Международная правосубъектность: некоторые вопросы теории / Отв. ред. Д. И. Фельдман. – М.: Юрид. лит., 1971. – 188 с.
31. Международное космическое право. Учебник /отв. ред. Г. П. Жуков, Ю. М. Колосов. – М.: Междунар. отношения, 1999. –360 с.
32. Международное уголовное правосудие: Современные проблемы / Под ред. Г. И. Богуша, Е. Н. Трикоз. – М.: Институт права и публичной политики, 2009. – 749 с.
33. Международное уголовно-процессуальное право: Документы и комментарии /Состав. Т. Л. Сыроед. – Харьков: ООО «ПРОМЕТЕЙ-ПРЕС», 2007. – 588 с.
34. Мюллерсон Р. А. Права человека: идеи, нормы, реальность /Р. Мюллерсон. – М.: Юридическая литература, 1991. – 160 с.
35. Нешатаева Т. Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании / Т. Н. Нешатаева. – М.: Дело, 1998. – 272 с.
36. Основы правового регулирования интеграционных процессов на постсоветском пространстве: монография / под ред. С. Ю. Кашкина. – М.: Норма, 2013. – 224 с.
37. Плотникова О. В. Консульские отношения и консульское право. Учебник для вузов / О.В. Плотникова. – М.: НОРМА – ИНФРА-М, 1998. – 208 с.
38. Права человека и вооруженные конфликты. Учебник / отв. ред. проф. В.А. Карташкин. – М.: Норма, 2001. – 384 с.
39. Право международных организаций / под ред. И.П. Блищенко, А.Х. Абашидзе. – М.: РУДН, 2013. – 597 с.
40. Правовая система Европейского Союза: монография / М. Н. Марченко, Е. М. Дерябина. – М.: Норма, 2012. – 704 с.
41. Репецкий В.М., Лисик В.М. Міжнародне гуманітарне право:Підручник. – К.: Знання, 2007. – 467 с.

42. Решения Европейского Суда по правам человека: новеллы и влияние на законодательство и правоприменительную практику: монография / Т. Н. Нешатаева. – М.: Норма, 2013. – 304 с.
43. Сыроед Т. Л. Права жертв преступлений: Международные стандарты и национальное законодательство / Т. Л. Сыроед. – Харьков: Эспада, 2002. – 272 с.
44. Талалаев А. Н. Право международных договоров. Действие и применение договоров / А. Н. Талалаев. – М.: Междунар. отношения, 1985. – 296 с.
45. Федоров В. Н. Организация Объединенных Наций, другие международные организации и их роль в XXI веке. – М.: Логос, 2007. – 940 с.
46. Фуркало В. В. Международно-правовая защита гражданского населения в условиях вооруженных конфликтов / В. В. Фуркало. – К.: Наук. думка, 1986. – 256 с.
47. Циганкова Т. М. Міжнародні організації. Навч. посібник / Т. М. Циганкова, Т. Ф. Гордєєва. – [Вид. 2-ге, перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2001. – 340 с.
48. Шибаева Е. А. Право международных организаций / Е. А. Шибаева. – М.: Междунар. отношения, 1986. – 160 с.
49. Шумилов В. М. Международное экономическое право: Учебно-метод. пособие. Кн. 1-2. – М.: ООО ИКК «ДеКА, 2002. – 480 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aseansec.org>.
2. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.echr.coe.int/echr/>.
3. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu/>.
4. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.europol.europa.eu/>.
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/index.htm>.
6. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icc-cpi.int>.
7. Офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icj-cij.org/homepage/ru/>.
8. Офіційний сайт Міжнародного Трибуналу з морського права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.itlos.org/>.
9. Офіційний сайт Міжнародної морської організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imo.org/Pages/home.aspx>.
10. Офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.interpol.int/>.
11. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>.

12. Офіційний сайт Організації американських держав [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oas.org/en/default.asp>.
13. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osce.org/>.
14. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/>.
15. Офіційний сайт Ради Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hub.coe.int/>.
16. Офіційний сайт Світової організації торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wto.org/>.
17. Офіційний сайт Дитячого фонду ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unicef.org/>.
18. Офіційний сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icrc.org/eng/>.